

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@merp.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № 11/10-952 від 18.06.2021

**Голові Верховної Ради України
Дмитру РАЗУМКОВУ**

**Про стан природного середовища
Борзнянського району Чернігівської області**

Шановний Дмитре Олександровичу!

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 29.06.2021 № 31251/1/1-21 розглянуло запит народного депутата України С. Шахова від 15.06.2021 № 543-315/21 про стан природного середовища Борзнянського району Чернігівської області і надало відповідь заявнику, копія якої додається.

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

З повагою

Перший заступник Міністра

Богдан БОРУХОВСЬКИЙ

А.Драпалюк, +38 050 380 75 78

UB
Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
№25/1-11/14537-21 від 09.07.2021
КЕП: Боруховський Б. В. 09.07.2021 17:34
58E2D9E7F900307B040000007932F00FA328600

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № 543-315/21 від 15.06.2021

**Народному депутату України
Сергію ШАХОВУ**

**Про стан природного середовища
Борзнянського району Чернігівської
області**

Шановний Сергію Володимировичу!

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 29.06.2021 № 31251/1/1-21 до листа Голови Верховної Ради України від 18.06.2021 № 11/10-952 розглянуло Ваш запит про стан природного середовища Борзнянського району Чернігівської області і повідомляє.

Відповідно до статті 87 Водного кодексу України для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколоводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок, морів та навколо озер, водосховищ і інших водойм встановлюються водоохоронні зони. Водоохоронна зона є природоохоронною територією господарської діяльності, що регулюється. Порядок визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486.

У межах водоохоронних зон виділяються землі прибережних захисних смуг та смуги відведення з особливим режимом їх використання відповідно до статей 88-91 Водного кодексу України.

Контроль за створенням водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, а також за додержанням режиму використання їх територій здійснюється місцевими органами виконавчої влади, виконавчими комітетами рад, Державною екологічною інспекцією та її територіальними органами. Листом від 07.07.2021 № 7225/3.1/2-3-21 Держекоінспекція зобов'язала підпорядковані територіальні та міжрегіональні територіальні органи посилити заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства відповідно до тверджень, вказаних у Вашому запиті.

Державною екологічною інспекцією у Чернігівській області щорічно розробляється план спільних заходів щодо забезпечення охорони

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
№25/1-11/14535-21 від 09.07.2021
КЕП: Боруховський Б. В. 09.07.2021 17:34
58E2D9E7F900307B040000007932F00FA328600

навколишнього природного середовища і контролю за використанням природних ресурсів на території Чернігівської області, який погоджується відповідними установами та організаціями і затверджується Чернігівською обласною державною адміністрацією. Протягом першого півріччя поточного року державними інспекторами з охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області проведено 87 перевірок щодо дотримання суб'єктами господарювання вимог водного та земельного законодавства в межах прибережних захисних смуг водних об'єктів області та об'єктів природно-заповідного фонду. За результатами перевірок оформлено 22 протоколи про адміністративні правопорушення, до адміністративної відповідальності притягнуто 15 осіб на загальну суму штрафів 7,225 грн, проведено 7 розрахунків розмірів збитків та пред'явлені претензії на відшкодування шкоди на загальну суму 25437 гривень. Вісім справ з матеріалами передано для розгляду до суду, а 5 – передані до правоохоронних органів для відкриття кримінального провадження та встановлення осіб порушників.

Статтею 80 Водного кодексу України також визначено особливості користування малими річками. Водокористувачі та землекористувачі, землі яких розташовані в басейні річок, забезпечують здійснення комплексних заходів щодо збереження водності річок та охорони їх від забруднення і засмічення. Державний моніторинг вод, у тому числі в басейні річки Дніпро, здійснюється відповідно до Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод» (далі – Порядок).

Суб'єктами державного моніторингу 2-х масивів поверхневих вод є Державне агентство водних ресурсів України та Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Показники та періодичність здійснення державного моніторингу масивів поверхневих вод наведені у додатку 1 до Порядку. Відповідно до пункту 9 Порядку наказом Міндовкілля від 31.12.2020 № 410 затверджено Програму державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод).

Також зазначаємо, що відповідно до Порядку розроблення плану управління річковим басейном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 336, розробляється проєкт плану управління річковим басейном Дніпра згідно з Планом-графіком, затвердженим наказом Міндовкілля від 27.11.2020 № 313.

Водночас повідомляємо, що Державним агентством водних ресурсів України з метою врахування інтересів усіх заінтересованих сторін щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів у межах річкового басейну Дніпра при впровадженні інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом створено басейнову раду Десни та верхнього Дніпра (далі – басейнова рада), що діє на території Сумської, Чернігівської та Київської областей і є консультативно-дорадчим органом у межах суббасейнів Десни та верхнього Дніпра.

Положення про басейнову раду затверджено наказом Держводагентства від 13.11.2018 № 846, персональний склад – наказом Держводагентства від 19.12.2019 № 764. Більш детальну інформацію щодо діяльності басейнової ради можна знайти на офіційному сайті Держводагентства за посиланням <https://www.davr.gov.ua/basejnova-radadesni-ta-verhnogo-dnipra1>.

За інформацією Чернігівської обласної державної адміністрації, на території області проводиться значна робота з виявлення та протидії порушенням вимог Водного кодексу України та Земельного кодексу України при здійсненні господарської діяльності у прибережних захисних смугах. Несанкціоноване знищення зелених насаджень, зокрема незаконні рубки лісів, неврегульованість питання розорювання прибережних захисних смуг та водоохоронних зон, незаконне спорудження гідротехнічних споруд, незадовільний стан складів зберігання безхазяйних, непридатних до використання, хімічних засобів захисту рослин, несанкціонований видобуток корисних копалин, наявність стихійних сміттєзвалищ, інші порушення природоохоронного законодавства створюють значну загрозу навколишньому природному середовищу Чернігівської області, у тому числі водним об'єктам, тваринному та рослинному світу, ґрунтам та іншим компонентам довкілля.

Для забезпечення оперативного реагування на екологічні виклики та звернення, налагодження взаємодії всіх дотичних служб і установ в області створений Штаб з координації роботи щодо протидії екологічним загрозам та порушенням вимог природоохоронного законодавства на території області (далі – Штаб), склад якого затверджений розпорядженням голови облдержадміністрації від 2 квітня 2021 року № 390. До складу Штабу увійшли керівники правоохоронних та контролюючих органів виконавчої влади, профільних структурних підрозділів облдержадміністрації, територіальних органів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, центральних органів виконавчої влади в області, депутати обласної ради, представники громадськості.

Протягом квітня-червня поточного року до облдержадміністрації надійшло 47 звернень щодо порушень природоохоронного законодавства, які опрацьовано на засіданнях Штабу. Більшість питань, викладених у зверненнях, потребували здійснення перевірок викладених фактів та вжиття заходів контролю, тому до їх розгляду та вивчення були залучені фахівці Державної екологічної інспекції у Чернігівській області та Головного управління Держгеокадастру у Чернігівській області.

Дані щодо стану розгляду звернень систематично оновлюються на інтерактивній мапі, яка розміщена на Геопорталі містобудівного кадастру Чернігівської області.

Разом з тим обмеженість матеріально-технічного забезпечення стоїть на заваді налагодженню оперативного виявлення порушень природоохоронного законодавства та реагуванню на них. Обласною державною адміністрацією планується передбачити фінансування Програми протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки, затвердженої рішенням сесії Чернігівської обласної ради від

12.05.2020 № 13-23/VII в обсязі 134 тис грн на II півріччя 2021 року на придбання квадрокоптерів для використання Державною екологічною інспекцією у Чернігівській області.

Ураховуючи невеликий розмір штрафних санкцій за вищевказані порушення, відсутність юридично оформлених прав на земельні ділянки у межах прибережних захисних смуг, сільськогосподарські виробники систематично порушують чинне природоохоронне законодавство.

Частина пасовищ та сіножатей, які розташовані у прибережних захисних смугах річок, розорані та використовуються сільгоспвиробниками для вирощування товарної сільськогосподарської продукції без розробки проекту землеустрою, який забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь. Як наслідок, відбувається штучне перетворення пасовищ та сіножатей на рілля. Вказана ситуація значною мірою зумовлена недосконалістю чинного законодавства, оскільки за таке порушення передбачено лише адміністративну відповідальність та незначний розмір штрафних санкцій.

Ще одним фактором негативного впливу на водні об'єкти є відсутність балансоутримувачів гідротехнічних споруд та внутрішньогосподарських меліоративних систем. У зв'язку з важливістю проблеми обласною державною адміністрацією були розроблені та направлені до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів у сфері охорони та захисту земель і вод, що дозволить вирішити важливі проблеми.

На території колишнього Борзнянського району обліковується 30 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 2001,45 га, з них 19 – гідрологічні заказники, які створені з метою охорони та збереження в природному стані боліт у заплавах річок. На три гідрологічні заказники у 2017 році на замовлення Департаменту екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації розроблені проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж та внесені обмеження до Державного земельного кадастру, що відображаються на Публічній кадастровій карті України.

Охорона навколишнього природного середовища – один з пріоритетних напрямів роботи облдержадміністрації. Тільки за 2020 рік природно-заповідний фонд області поповнили шість об'єктів, частина з яких була створена з метою охорони та збереження заплавного ландшафту річок, що мають важливе ґрунтозахисне та водоохоронне значення і є цінними водно-болотними угіддями.

Дякуємо Вам за активну позицію у збереженні природної спадщини та сподіваємося на подальшу співпрацю.

З повагою

Перший заступник Міністра

Богдан БОРУХОВСЬКИЙ

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

Кореспонденти   Боруховський Б. В. Міністерство захисту довкілля
та природних ресурсів України (всього 1)
Вид документа   Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата   25/1-11/14537-21 від 09.07.2021
кореспондента
№ ДСК
Реєстр. № та   227572 від 12.07.2021
дата реєстрації
Арк./прим.   1/1
Стислий зміст   На № 11/10-952 від 18.06.2021 Відповідь на запит
н.д. Шахов С. Про стан природного середовища
Борзянського району Чернігівської області

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис